SEYYİDET NEFÎSE

Zühd ve takvâsı, kerem ve cömertliği ile meşhûr hanım evliyâdan, ismi. Nefîse binti Hasen olup, Hazreti Ali'nin dördüncü göbekten torunudur. Tâhîre ve Kerîmet-üt-dâreyn lakabları vardır. 145 (m. 762) senesinde Mekke-i mükerremede doğdu. Annesi, Lübâne binti Abdullah bin Abbâs bin Abdülmuttalib'dir. 208 (m. 823)'de Mısır'da, Kâhire şehrinde vefât etti. Medîne-i münevverede yerleşti. Seyyidet Nefîse, İmâm-ı Ca'fer-i Sâdık'ın oğlu İshâk-ı Mu'temen (radıyallahü anh) ile evlendi. Bu evlilikten Kâsım ve Ümmü Gülsüm isminde iki çocukları oldu.

Tefsîr, hadîs ve başka ilimlerde âlim idi. Halk onun büyüklüğünü kabûl ederdi. Seyyidet Nefise (r.aleyhâ) ümmî olmasına rağmen çok hadîs-i şerîf öğrenmişti. Kur'ân-ı kerîmi ezbere bilirdi. Çok kerâmetleri görüldü. Kabr-i şerîfi, zamanımıza kadar ziyâret edilmekte ve istifâde edilmektedir.

Seyyidet Nefîse, otuz defa hacca gitti. Gündüzleri oruç tutar, geceleri ibâdetle geçirirdi ve üç günde bir yemek yerdi. Efendisinden ayrı hiçbir şey yemezdi.

Seyyidet Nefîse'nin zamanından günümüze kadar Mısır'da bulunanlar ve bütün mü'minler için bereket olduğunu, İslâm

âlimleri buyurmuşlardır. Kendini, günahı çok ve duâ etmeğe yüzü yok bilerek, "Hastam iyi olursa veya şu işim hâsıl olursa, sevâbı Seyyidet Nefîse hazretlerine olmak üzere, Allah rızâsı için üç Yâsîn okumak veya bir koyun kesmek nezrim (adağım) olsun" deyince, bu dileğin kabûl olduğu çok tecrübe edilmiştir. Burada, Allahü teâlânın rızâsı için Kur'ân-ı kerîm okunup veya koyun kesip, sevâbı Hazreti Seyyidet Nefîse'ye bağışlanmakta, onun şefaati ile, Allahü teâlâ hastaya şifâ vermekte; kazayı, belâyı gidermekte, duâyı kabûl etmektedir.

Zevci ve evlâdı ile beraber, Mısır'a yerleşmek için Medîne-i münevvereden ayrıldılar. Gelmekte olduğunu haber alan halk yollara dökülüp, kendilerine çok hürmet gösterdiler. Herkes, onları, kendi evlerinde misâfir etmek istiyordu. Abdullah-ı Cessâs adında velî bir zâtın kullanılmayan boş bir evi vardı. Oraya yerleştiler. Herkes, bereketlenmek ve kıymetli sözlerinden istifâde etmek için Mısır'ın her tarafından ziyâretine gelirlerdi. Ziyâretine gelenlerin sayısı haddi aşınca, onlarla meşgûl olmanın, her an Allahü teâlâya ibâdet etmesine mâni olabileceğini düşündü. Tekrar memleketi olan Hicaz'a dönmeye karar verdi. Herkes çok üzülüp yalvardılar ise de, kabûl etmedi. Nihâyet bu durumu, Mısır emîri Sırrı bin Hakem'e arz ettiler. Mısır emiri bu durumu haber alınca, doğruca Hazreti Seyyidet Nefîse'nin yanına gelip, Mısır'dan ayrılmak istemesinin hikmetini sordu. Hazreti Seyyidet cevâbında, "Mısır'da ikâmet etmek istiyorum. Lâkin ziyâretçilerim çok fazladır. Ben zaîf bir kimseyim. Evimiz de dardır. Ayrıca gelen ziyâretçilerle meşgûl olmak mecbûriyetinde kalmam, her an Allahü teâlâya ibâdet yapmama mâni oluyor" diye cevap verdi. Bunları dinleyen Mısır emîri "Falan yerde, şahsıma âit geniş bir evim vardır. Onu size hediye ettim. Lütfen kabûl ediniz" dedi. Seyyidet Nefîse bunu kabûl edince, Mısır emîri çok sevindi. Seyyidet Nefîse, "Haftada sadece Çarşamba ve Cumartesi günleri ziyâretime gelsinler. O iki gün onlarla meşgûl olurum. Diğer günlerde hep ibâdet yapmakla meşgûl olmak istiyorum" buyurdu.

Rivâyet edilir ki, Hazreti Seyyidet Nefîse zamanında Mısır'da, dört tane kız çocuğundan başka kimsesi bulunmayan ihtiyâr bir kadın vardı. Bunlar iplik eğilirler, her Cum'a günü ihtiyâr kadın ipliği pazara götürüp, yirmi dirheme satardı. On dirheme, iplik yapmak için pamuk, kalan on dirhem ile de yiyecek bir şeyler satın alır, gelecek Cum'aya kadar bunlarla idâre ederlerdi. Yine bir Cum'a günü, ihtiyâr kadıncağız bir hafta müddetince eğirdikleri ipliği, kırmızı bir beze sarıp, çarşıda satmak için yola çıktı. Bohçayı başında taşıyordu. Yolda giderken büyük bir kartal gelip, ipliklerin bulunduğu bohçayı kaparak kaçtı. Kadıncağız da düşüp bayıldı. Kadın kendine geldiğinde, olanları hatırlayıp ağlamaya başladı. Başına toplananlara hâlini anlatıp, "Bir hafta boyunca çocuklarım nafakasız ne yaparlar?" diye sızlandı. Oradakiler kendisine, "Falan yerde Seyyidet Nefîse isminde bir hanım evliyâ vardır. Sen hâlini ona arz et, bakalım ne diyecek?" dediler. Kadın gelip Hazreti Seyyidet'e durumu anlattı. Hazreti Seyyidet, ellerini açıp duâ etti: Kadına da, "Sen şimdi evine git. Allahü teâlâ her şeye kadirdir" buyurdu. Kadıncağız da evine gitti. Kısa bir müddet sonra Seyyidet Nefîse'ye ba'zı kimseler gelerek, "Biz deniz yolculuğunda idik. Gemimiz bir ara su almaya başladı. Ne yaptıysak su giren yeri kapatamadık. Sizi vesîle ederek Allahü teâlâya duâ edip bizleri o sıkıntıdan kurtarmasını istedik. O sırada büyük bir kartal göründü. Pençesinde büyük kırmızı bir bohça vardı. Gemimizin üzerine gelince, bohçayı bırakıp gitti. Bohçayı açtık, içinde çok miktarda iplik vardı. Bunlarla gemimize su sızan yeri iyice kapadık. Bundan sonra selâmetle memleketimize geldik. Bu hâlimize şükür için, size hediye olarak şu beşyüz dirhemi getirdik, lütfen kabûl ediniz." deyip gittiler. Seyyidet Nefîse, Allahü teâlâya şükredip ağladı. Sonra o ihtiyâr kadını yanına istedi. Kadın gelince ona, "Kartalın kaptığı iplikleri kaça satacaktın?" dedi. Kadın "Yirmi dirheme"

deyince, Seyyidet Nefîse ona beşyüz dirhemi verip hâdiseyi anlattı ve “Allahü teâlâ senin her dirhemine 25 kat ihsân etti” buyurdu.

Hazreti Seyyidet Nefîse’nin, yahudî olan bir kadın komşusunun hareket edemiyen kötürüm bir kızı vardı. Annesi hamama gitmek istedi. Kızı da onunla gitmek arzu edince annesi, “Olmaz, sen evde yalnız otur” dedi. Çocuk, “Bari sen gelinceye kadar komşumuzun yanında kalayım” dedi. Kadın, Hazreti Seyyidet Nefîse’ye gelip çocuğunun arzusunu bildirince o da izin verdi. Kadın çocuğunu getirip gösterilen bir odaya bıraktı ve kendisi de hamama gitti. Kötürüm kız otururken Hazreti Seyyidet Nefîse diğer tarafta abdest alıyordu ve abdest suyu kötürüm kızın yanından akıyordu. Allahü teâlânın hikmeti, o kızın aklına, yanından akıp giden abdest suyundan biraz alıp ayaklarına sürmek geldi ve düşündüğünü yaptı.

Hemen sıhhate kavuştu. Sanki hiç hasta değilmiş gibi ayağa kalkıp yürümeye başladı. Seyyidet Nefîse (r.aleyhâ) bu olanlardan habersiz, öbür tarafta namaz kılıyordu. Kız, dışardan gelen seslerden, annesinin hamamdan gelmiş olduğunu anlayınca, hemen evlerinin kapısına gidip kapıyı çaldı. Annesi kapıya gelip kim olduğunu sorunca, “Senin kızınım” dedi. Hemen kapıyı açıp, kızını sapa-sağlam olarak karşısında görünce “Nasıl oldu da iyileştin? Anlat” dedi. Kız olanları anlatınca, kadın hüngür hüngür ağlayıp, “Vallahi bizim dînimiz bâtıldır. Onun dîni haktır” dedi. Hemen gidip Hazreti Seyyidet’in elini öptü, ayaklarına kapandı, Kelime-i şehâdet getirip müslüman oldu. Hazreti Seyyidet Nefîse de, bu hâle sevinip, bu ihsânından dolayı Allahü teâlâya hamd ve şükretti. Sonra kadın evine gitti. Kızının babasının ismi Eyyûb olup, kavminin ileri gelenlerinden idi. Akşam eve gelip kızının sağlam hâlini görünce, sevincinden aklı gidecek gibi oldu. Hanımı hâdiseyi ve müslüman olduğunu anlatınca, kendisinden geçer gibi oldu ve “Yâ Rabbî! Sen dilediğine hidâyet verirsin. Vallahi, İslâm dîni haktır. Bizim şimdiye kadar bulunduğumuz din bâtıldır” dedi. Sonra Hazreti Seyyidet’in hânesine gelip, yüzünü gözünü kapının eşiğine sürdü ve Kelime-i şehâdet getirip müslüman oldu. Kızın iyileşmesi ve annesinin, babasının müslüman olmaları hâdisesi, kısa zamanda her tarafa yayıldı ve komşu yahudilerden bir çoğu da îmân etti..

Hıristiyan bir kadının, genç bir oğlu vardı. Bu genç, bir sefere çıktı ve yolda, esîr düştü. Annesi kiliselere gidip çok araştırdı ise de, oğlundan bir haber alamadı. Birgün kocasına, “Bu şehirde Seyyidet Nefîse isminde, duâsı makbûl olan bir hanım varmış, ona git. Belki çocuğumuzun bulunması için duâ eder. Eğer onun duâsı hürmetine oğlumuz bulunursa, ben de o hanımın dînini (İslâmiyeti) kabûl edeceğim” dedi. Kocası gelip, Hazreti Seyyidet’i buldu ve durumlarını anlattı. O da duâ etti. Adam eve gelip hanımına, “Oğlumuzun bulunması için duâ etti” dedi. Gece olunca evlerinin kapısı çalındı. Kadın kalkıp kapıyı açınca, oğluyla yüz yüze geldi. Kadın hem hayret etti, hem de çok sevinip, nasıl geldiğini sordu. Genç, “Nasıl geldiğimi ben de biniyorum. Ancak, beni bağladıkları zincirin üzerinde bir el gördüm ve (Bunu salın. Buna Seyyidet Nefîse şefaat etmiştir) diye bir ses duydum. Zincirlerim çözüldü ve birden kendimi burada buldum” diye anlattı. Gencin anlat tıklarını dinliyen annesi hemen müslüman oldu.

Bir zaman Nil nehrinin suyu iyice çekildi (azaldı). Öyle oldu ki, Mısırlılar ihtiyâçlarını karşılayamaz oldular, susuz kaldılar. Kendisine müracaat edip, “Ne yapalım?” diye sordular. Onlara bir parça bez verdi. Bezi nehre sokup çıkardıklarında, su çoğalmaya başladı ve normal seviyesine yükseldi.

Zâlim bir kimse, eziyet etmek için bir adamı çağırttı. O adam Seyyidet Nefîse’ye (r.aleyhâ) gidip, yardım istedi. Kurtulması için duâ ettikten sonra, “Gidiniz. Allahü teâlâ seni zâlimlerin gözünden saklar” buyurdu. Adamcağız, zâlim kimsenin adamları ile beraber, onun huzûruna vardılar. Zâlim, “O kimse nerededir?”, diye sordu. “Huzûrunuzda duruyor” dediler.

“Benimle alay mı ediyorsunuz?” Ben onu göremiyorum” dedi. Adamları “Bu adam buraya gelmeden önce Hazreti Seyyidet Nefîse’nin yanına gidip duâ istedi. O da buna duâ etti ve (Gidiniz Allahü teâlâ seni zâlimlerin gözlerinden saklar) buyurdu” dediler. Zâlim kimse bunları duyunca, demek ben zâlimim, dedi. Yaptığı işlere çok pişman oldu. Başını eğip tövbe ve istiğfar etti. Biraz sonra başını kaldırdığında, o kimseyi karşısında duruyor gördü. Yanına çağırıp ona sarıldı. Kendisine kıymetli elbiseler ve başka hediyeler verip yolcu etti. Sonradan da Seyyidet Nefîse hazretlerine yüzbin dirhem gönderip “Bu, Allahü teâlâya tövbe etmesine vesîle olduğunuz kulun şükran borcudur” dedi. O da bu paranın hepsini fakîrlere dağıttı.

İmâm-ı Şafiî ve başka âlimler, kendisini perde arkasından ziyâret eder ve sohbetlerinden istifâde ederlerdi.

Bir zaman İmâm-ı Şafiî hazretleri hastalandı. Talebelerinden birisini Seyyidet Nefîse’ye gönderip, hasta olduğunu, şifâ bulması için Allahü teâlâya duâ etmesini istedi. O talebe gelip Seyyidet Nefîse’ye durumu arz etti. O da duâ etti. Talebe henüz hocasının yanına dönmeden İmâm-ı Şafiî iyileşti. Başka bir zaman İmâm-ı Şafiî yine hastalandı. Yine bir talebesini, duâ için Seyyidet Nefîse’ye gönderdi. Hazreti Seyyidet, “Allahü teâlâ ona çok rahmet eylesin” buyurdu. Talebe gelip bunu hocasına arz edince İmâm-ı Şafiî, bu hastalığının vefât hastalığı olduğunu anladı, vasıyyetini yaptı. Cenâzesinde Hazreti Seyyidet Nefîse’nin bulunmasını da vasıyyet etti. Hazreti İmâm-ı Şafiî vefât ettiğinde, Seyyidet Nefîse çok zayıf olduğu için gelemedi. Cenâzeyi Seyyidet Nefîse’nin bulunduğu yere getirdiler. Cemâatin en gerisinde durup, cenâze namazında imâma uydu. Namazdan sonra bir ses duyuldu ki, “Allahü teâlâ, İmâm-ı Şafiî’nin ve onun namazında bulunan Seyyidet Nefîse’nin hatırı için, cenâze namazında bulunan bütün kimseleri affetti” diyordu.

Seyyidet Nefîse hazretlerinin kardeşi Yahyâ’nın, Zeyneb isminde bir kızı vardı. Bu Zeyneb dâima, halası Seyyidet Nefîse’nin hizmetinde bulunurdu. Şöyle anlatıyor: “Kırk sene hizmetinde bulundum. Lâkin bir defa uyuduğunu ve bir defa yemek yediğini görmedim. Birgün kendisine, “Halacığım, Nefsine çok zorluk veriyorsun” dedim. Bana “Ben nefsime çok zorluk vermiyorum. Nefs çok zorluk çeker, beden çok ibâdet ederse, kurtulmak ümidi çoğalır” buyurdu.

Evinin önünde, kendisi için bir kabir kazmıştı. Kabre iner, orada namaz kılardı. Orada altıbin hatim okumuştu. Vefâtı yaklaştığı sırada oruçlu idi. Hastalığı ağırlaşınca kendisine, orucunu bozabileceğini söylediklerinde; onlara, “Siz ne diyorsunuz? Ben otuz senedir oruçlu olarak vefât etmem için duâ ediyorum” buyurdu. En’âm sûresini okumaya başladı: “Düşünen ve hakkı kabûl edenlere, Rableri katında Cennet vardır.” (En’âm-127) âyet-i kerîmesine gelince vefât etti. Cenâzesi çok kalabalık oldu. Şehirli-köylü, büyük-küçük toplanıp ağladılar ve kendi eliyle kazdığı kabrine defn ettiler. Derb-üs-Siba’ denilen yerde medfûndur. Kabri üzerinde bir nûr ve heybet vardır. Her taraftan ziyâretine gelinir. İmâm-ı Şa’rânî hazretleri, “Ehl-i beyt içinde tasarrufu en fazla olanı, Hazreti Nefîse’dir” buyurdu.
Zevci, cenâzesini Medine’ye götürmek istedi ise de, halk çok ısrar edip vazgeçmesini istediler. Nitekim rü’yâda Peygamber efendimizi (aleyhisselâm) görüp, kendisine, “Mısırlıları kırma Nefîse’nin bereketi ile ora halkına rahmet iner” buyurunca, cenâzeyi Medine’ye nakletmekten vazgeçti.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Meşâhir-ün-nisâ cild-2, sh. 267

2) Nûr-ul-ebsâr sh. 188

3) Tabakât-ül-kübrâ cild-1, sh. 256

4) Tam İlmihâl Se’âdet-i Ebediyye sh. 1067

5) Şezerât-üz-zeheb cild-2, sh. 21

6) El-A’lâm cild-8, sh. 44

7) Vefeyât-ül-a’yân cild-5, sh. 423